

ዕረፍቲ ሃገራዊ አቦ !!!

By Negusse Haile (ሙንስዓይ)

ሃቦ እግዚአብሔር ዕረፍቲ ዘለዓለም ፡ ዕረፍቱ ከአ ብሰላም ይኹን!!!

አቶ ተክለሰንበት አርአያ ካብ ምዕሩጋት ኤርትራውያን አቦታት ሓደ ኢዩ ። ንሱ ብዕለት 20.08.1936 ዓ.ም.ፈ. ኣብ ዓዱ ደርሰነይ ብናይ ቀይም ኣጸዋውዓ ኣብ ወረዳ ዓንሰባ ኣውራጃ ሓማሴን ተወሊዱ ። ኣብተን ዳሕረዎት 5 ዓመት ዕድሜኡ ብጥዕና ጉድለት ምኽንያት ኣብ ትሕቲ ስድራ ቤቱ ክእለ ድሕሪ ምጽናሕ ፡ ኣብ ሙበል 85 ዓመት ዕድሜኡ ብዕለት 11.12.2021 ዓ.ም.ፈ. ዓረፉ ፡ ብዕለት 16.12.21 ዓ.ም.ፈ. ከአ ሓመድ ኣዳም ለቢሱ ። ንምልላይ ዝኣክል ፣ በዓልቲ ቤቱ ወይዘሮ ሙብራት ተስፋይ ትበሃል ። ጓል ዓዲ ንኣምን ኢያ።

ብተወሳኺ ፡ ዋላኪ ክሳብ ሕጂ ልሙድ እንተዘይኮነ ንኣቶ ተክለ ሰንበትን ንካልኣት ከምኡ ዝኣመሰሉን ፡ ወገናዊ፣ ውድባዊ፣ ሃይማኖታዊ፣ ኣድልዎ ከዩርኣዩ ኣጋጣሚ ንዝገበሩዎ ጌጋታት ከአ ብልባዊ ነብሰ ነቕፌታ እናኣረሙ ድሕሪ 60 ዓመት ዕድሜኡም ካብዘ ዓለም ንእተፈልዩ ኣቦን ኣደን ኣብ ሙቐብሮም „ሃገራዊ አቦ ወይ ሃገራዊት ኣደ“ ዝብል ተወሳኺ ስም ክጸሓፈሎም ኣዘኻኸር ።

ኣቐዲመ ክለበዎ ዝደለ ሓንቲ ነገር ኣላ ። ንሳ ከአ ዕላማ ጽሕፍተይ ንቅንዕናን ቈራጽነትን ኣቶ ተክለ ሰንበት ንምግላጽ ደኣ እምበር ብዝኸነ ኣገባብ ንኣቶ ተክለሰንበት ከምኡውን ነቶም ካልኣት ሙቐልስቱ ነበር ኣባላት ሻዕቢያ ንምምራር ወይ ንምኽሳስ ከምዘይኮነ ንምርግጋጽ ኢዩ ። እኪ ደኣ ንሱ ነዛ ኣስዒቦ ዘቕርቦ ኣብ ናይ ቀረባ ሌላ እተመርኩሰት ዘዕባ ኣብ ቅድሚ እኩባት ሰባት ብናይ ነፍሰ ነቀፌታ ሙንፈስ ከቕርቦ ብምኽኣሉ ኣድናቕተይ ክገልጸሉ እፈቱ ።

ተክለ ሰንበት ኣብ ናይ ሙንእሰይ ዕድሜኡ ኣብ ከተማ ኣቀርቲት ኢዩ ዝነብር ነይሩ ። ጠባይ ምስ ሰብ ዝሰማማዕ ስለ ዝነበረ ከአ ምስቲ ምስልምና ዝእምነቱ ብቀጽሪ ዝበዘሎ ሕዝቢ ኣቀርቲት ተመሳሲሉ ይነብር ነይሩ ። ደሓር ጀብሃ ብእተመሰረተት እውን እቲ ዝነበረ ምርድዳእ እናቀጸለ ከይዱ ። ጊዜ እና ነዊሑ ብዝኸደ ከአ ኣብ ሙንጎ ጀብሃ ክርስትያን ተቀማጦ ኣቀርቲትን ናይ ዘይምቅዳው ሙንፈስ ተጋህዶ ። ጀብሃ ንገለ ክርስትያን ኣባላት ደቂ ከበሳ ከም ናይ ኢትዮጵያ ሰለይቲ ክትርእዮም ስለ ዝጀመረት ኣብ ሙዓልታዊ ሂወቶም ቅሳነት ሰኣኑ ። ኣቶ ተክለ ሰንበት ነዚ ብዘስተውዓለ ነቲ ኣብ ሙንጎኡን ኣብ ሙንጎ እስላማውያን ኣዕርኹቱን ዝነበረ ምትእምማን ብጎድኒ ብምጽጋዕ ነቶም ክርስትያን ክሕለቀሎም ተገደደ ። በዚ ከአ እቲ ምስ ገሊኣቶም ኣስላም ኣዕርኹቱ ዝነበሮ ምትእምማን ሓርፈፈ ።

ኣብ ቀዳማይ ፍርቂ ናይ 70ታት ኣብቲ ሰሜናዊ ባሕሪ ተባሂሉ ዝጸዋዕ ምድሪ ድምበዘንን ሙንጎዕን ካርነሽምን ንክርስትያን ከም ዝሕለቐ ተጋደልቲ ተፈጢሮም ከም ዘለው ዝገልጽ ሓበረታ ብታሕቲ ታሕቲ ክናፈስ ጀመረ ። እዚ ምኽንያት ሙዛረቢ ኩይኑኒ ዘሎ ኣቶ ተክለሰንበት እምበኣር ጊዜ ከይወሰደ ምስ ደቂ ባሕሪ ብምርኻብ ንነፍሱን ንምሰልቱን ሞራላዊ ዋሕስነት ገበረ ። ኢቲ ሃገራዊ አቦ ንኸኸውን ዘኸኣሎ ተበግሶ እምበኣር ኢዚ ሓልዮት ኢዚ ኢዩ ነይሩ ። እዚ ከአ ኣብ ልዕሊኡ ክወርድ ይኸእል ንዝነበረ በይል ንምክልኻል ዝወሰደ ምርጫ ኢዩ እምበር ሃይማኖታዊ ወይ ወገናዊ ጸማም ዝንባሌ ስለ ዝነበሮ ኣይኮነን ። „ሃገራዊ አቦ“ ወይ „ሃገራዊት ኣደ“ ክብል እንከሎኹ እምበኣር ንኹሉ ሰብ ብማዕረ ዝሓልን ዘገልግልን ናይ ነፍስ ወከፍ ሰብ ሙሰላት እናኣኸበረ ምስ ደቂ ዓዱ ፣ ጎረብቱ ፣ ሙሳሕርቱ ተኸባቢሩ እናተሓጋገዘን ተሳንዩን ዝነብር ሰብ ማለተይ ኢዩ ። ምስዚ ሃገራዊ አቦ እዚ ንምልላይ እምበኣር ነዛ ትስዕብ ዘንታ ብሕጽር ዝበለ ኣገባብ ኣቕርቦልኩም ። ሓደ ጊዜ ኣብ ከተማ ካስል ጀርመን ገለ ኣባላት ጀብሃ ኣባላት ሻዕብያን ብምኽንያት ሓዘን ኣብ ሓንቲ ገዛ ተኣኪብና እንከሎና ኣቶ ተክለሰንበት ከምዚ እናበለ ኣዕለለና ።

„ኣነ ንንጉሰ ክርኢ እንከሎኹ ንእግዚአብሔር ብፍሉይ ስምዒት ኢዩ ዘመስግኖ ። ምኽንያቱ ንጉሰ ኣብ ሜዳ ተጋዳላይ ኣብ ዝነበረሉ ጊዜ ንናይ ጀብሃ ክፍለ ሙዚቃ ሒዞ ኣብ ከተማታት ሱዳን እናተዘዋወረ ዝሰርሓሉ ኣብ ዝነበረ እዋን ፡ ብዘይካ ውሑዳት ኣባላት ሻዕብያ ካልእ ብስርሖ ዘይሕጉስን ዘይኩርዕን ኤርትራዊ ከአ ኣይነበረን ። ነቲ ንጉሰ ኣንጻር ሻዕብያ ዝህበ ዝነበረ ሙግላጺታት ገለ ኣባላት ሻዕብያ ክንጻወሮ ንኸእል ኣይነበርናን ። እኪ ደኣ ምስምዑን ሰምዕኩ ሱቅ ምባልን ከም ዓቢ ስንፍና ኮይኑ ይስመዓና ነበረ ። በዚ ምኽንያት ኢዚ ገለ ኣባላት ሻዕቢያ ንንጉሰ ናይ ሕይወት ስጉምቲ ክንወስድሉ ተሰማማዕና ።

ንጉሥ ላይ ጊዜ ከምቲ ልሙድ ነታ ውሩያትን ፍቱዋትን ስነ ጥበባውያን ዝኣባላታ ክፍሊ ሙዝቃ ሓዙ ንከሰላ መጻጺ ፡፡ ኩሉ ኢት ኣብ ከሰላ ዝነበር ኤርትራዊ ከኣ ተሓጎሰ ፡፡ ናብ ኣይራሽ ትያትር ክውሕዝውን ጀመረ ፡፡ ጉጅለ ሕዝባዊ ሓይልታት'ውን ሓይ ካብ ኣባላታ ብዝሃባ ምልክት ኣብ ሓይ ኩርናዕ ናይቲ ዓውደ ትያትር ተኣክበት ፡፡ ኣብዚ ጊዜ'ዚ ንጉሥ ኣብ ዓውደ ትያትር ደይቡ ሚክሮፎን ብምሓዝ ናይ መራሕ መደብ (ኣናውንሰር) ስራሑ ጀመረ ፡፡ ተዓዛባይ ኩሉ በቦቱኡ ብዝሓዘ መደብ ምርኢት ከኣ ፍርቂ ብዝበጽሖ ንጉሥ ብዛዕባ ጉዳይ ባንደራ መግለጺ ክህብ ጀመረ ፡፡ ነታ ናይ ፈደረሽን ባንደራ ገዲፍካ ብኣርማ ሻዕቢያ ናይ ምጥቃም ውሳኔ ኣብ ሕዝቢ ኤርትራ ዘይሓወቀ ቊስሊ ክገድፍ ዝኸእል ብምኻኑ ስለዝገመተ ኣምሪሩ ተዛረበ ፡፡ ሕዝቢ ኤርትራ ከምዚ ዝኣመሰለ ሳዕብኑ ብቀሊል ዘይፍወስ ኔጋ መርገጽ ካብ ምውሳኔ ንኸጥንቀቅ ከኣ ኣምሪሩን ደጋግሞን ተላበወ ፡፡ በዚ ምክንያት ኢዚ ክፍሊ ሙዝቃ ንሱዳን ኣብ እትመጽሉ ጊዜ ንሕና ከም ኣተባባዕቲ ተመሲልና ካብ ቦታ ተዓዛብቲ ብምውጽእ ኣብ ድቅሚ ንጉሥ በጻሕና ፣ ግዳ ሓይ ካባና ፣ „ኣቱም ሰባት ፣ በዚ ድሮ ተሰማሚዕናሉ ዘሎና ምክንያት ሎሚ ንሕና ንንጉሥ ምስ እንቀትሎ ሻዕብያ ግን ጽባሕ ከምዚ ንጉሥ ዝብሎ ዘሎ እዩ ናይ ሻዕብያ ኣርማ ካብ ጽባሕ ኣትሒዞ ናይ ኤርትራ ባንደራ ኢያ እንተበለትና ጽባሕ ንንጉሥ ካብ ጉድጓድ ከነውጽኦ ዲና ወይስ ብወቕሳ ሕልና እናተኸሰስና ክንነብር ክንግደድ ኢና ? እትብል ኣበራባሪት ሕቶ ምሳቕረብ ገሊኦቶም ካብ ኣባላት ሓፋሽ ውድባት ከኣ ኮምኡ ከይኸውን ትጠራጠር ኣሎኻ ማለት ዲዩ ኢሎም ሓተትዎም ፡ ንሱ ከኣ እወ እጠራጠር ኣሎኹ“ ኢሉ መለሸሎም፡፡ ድሕርዚ ነዛ መደብ እዚኣ ብምስራዝ ኣብ በቦታኣም ተመልሱ ፡፡ ውሑዳት ደኣዮም እምበር በዚ ሓቂ እዚ ዘይተሓገሱ እውን ነይሮም ኢዮም ፡፡

ኤርትራውያን ክንዝንግዓሉ ዘይብልና ዓበይቲ ቴማታት እኪ ካብ ሓይ ደርዘን ዘይውሕድ እንተሎና ፡ ኣብዚ ጊዜ'ዚ ግን ቀዳማይ ተርታ ክትሕዝ ዝግበኣ እታ ሰማያዊት ባንደራና ኢያ ፡፡ እዞ ባንደራ እዚኣ ኣብ ጊዜ ፈደረሽን ምስ ሃገራዊ ቅዋም ብሕቡራት መንግስታት ሃገራት ዓለም እተዋህበትና ኣባላት ባይቶ ኤርትራ ኣበሓጎታትና ከኣ ዘጽደቐም ኢያ ፡፡ ስለዝኾነ ከኣ ክሰብ ብህዝባዊ ድምጺ መተካእታ ዘይተገብረላ ዕላዊት ባንደራ ኤርትራ ኮይና ክትጸንሕ ይግባእ ፡፡ እዚ ከኣ ንመጻኢ ሓይነት ህዝብና ዘረጋገጽ ምልክት ኢዩ ፡፡

ኣቶ ተኸሊሰንበት ንጉዕዞ ሂወቱ ምስ ናይ ካሎኦት መሳቱኡ ብምዝማድ ክረኤ እንከሎ ጽቡቕ ሓዳር ኣኸሊ ጥዕና ደሓን ዝኾነ ስራሕ ነይሩም ፡፡ ስለዚ ከኣ ንኣምላኽ እናኣመስገነ ይነብር ነይሩ ፡፡ ዕድሙን ፍቕሪን ጥዕናን ይሃቦም ከምቲ ሕዝብና ዝምነዮ እኹላት ቈሎው እውን ወሊዱ ኢዩ ፡፡ ሕይወቱ ብጭንቀት እናተረበሸ ዘይኮነስ ብተስፋ እናተሓደሰ ይነብር ነይሩ ፡፡ ብኣጠቃላሊ እዚ ሰብ እዚ ምቕሉልን ወረጃን ፣ ፈታዊን ተፈታዊን ፣ እሙንን ተኣማንን ፣ ከምዝነበረ ኣብ ጊዜ ስነስርዓት ቀብሩ ብናይ ዝነበረ ቀበራይ ብዝሒ ኣመስክሩ ፡፡ እቶም ኣብ ግዜ ግብኣተ መሬት ዝሰበኹ ቀሺ ንኣብነት ካብቲ ልሙድ ኣባህህላ ወጻኢ ዝኾነ ግዳ ሓቂ ዝሓዘለ ስብከት ኣስሚዖም ፡፡ ትሕዝቶ ስብከቶም ከኣ ብሕጽር ዝበለ ኣዘራርባ ከምዚ ዝብል ነበረ ፡፡ “ ዝኸበርኪ ፣ ወይዘሮ መብራት ፣ ኩሉ ሰብ ከም ዝምስክሮ ንኣቶ ተኸሊሰንበት ከም በዓልቲ ቤቱ መጠን ሓልዮት ብዝመልኦ ተገዳስነት ኣልዒክዮን ኣንቢርክዮን ኢኹ ፡፡ ደቕኹም እውን ግብኣቦም ገይሮም ኢዮም ምስጋና ይብጸሓዮም ፡፡ ሕጂ ግን ጸሎት ደኣ እንበር ብኸያት ኣዮድልን ኢዩ ፡፡ ኣውራ ደቂ ኣንስትዮ ኣይታትናን ኣሓትናን ኣብ ጊዜ ግብኣተ መሬት ንጸሎት ብዘዳኸም ልምዲ ካብ ምጥቃም ክትቈጠባ ሓደራ ሓደራ ሓደራ .. ፡፡

እንዳ ኣቶ ተኸሊሰንበት ኣብ ኣቁርደት ፡ ከሰላን ፡ ካርቱም ፡ ብልግስን ፍቕሪ ሰብን ክምዘኑ እንከለዉ ገዝኣም ውራይ ዘለዎ እንዳ ስድራ ቤት ወይ ቤትጽሕፈት ቀይሕ መስቀል ኢዩ ዝመስል ነይሩ ፡፡ ሰብኣይን ሰበይቲን ክልትኣም ፈተውት ሰብ ምቕሉላት ጥዑማት ወግዕ ኢዮም ፡፡ ናተይን ናይ ወይዘሮ መብራትን ርኽክብ ንኣብነት ዝምድና እውን ወሰኽ ስለ ዘለዎ መቕረቱ ሕሉፍ ኢዩ ፡ እዚ ማለት ንሰበይ ዓል ዓል ደቂ ሸሓይ ካብ ገዛ ዓዲ ሓሰማ ኢያ ኣነ ከኣ በይ ወዲ ዓል ዓል ደቂ ሸሓይ ካብ ገዛ ዓዲ ሓሰማ ኢያ ፡፡ ንኣቶ ተኸሊሰንበት መንግስተ ሰማያት የዋርሶ ወይዘሮ መብራትን ንደቁን ንቤተ ሰብን ንፈተውትን ከኣ እግዚኣብሔር ጽንዓት ይሃብ !!!

እናበልኩ ናይ ሓዘንኩም ተኸፋልነተይ እገልጽ ፡፡